

NÉPLAP

Szerkesztőség: Debrecen, Ferenc József-út 56.
Kiadóhivatal: József kir. herceg-u. 16.

DEMOKRATIKUS NAPILAP

Előfizetési árak: Egy óra 7.50 P
Negyedévre 21.— P
Félévre 40.— P

Meghallották a hívó szót

A Magyar Nemzeti Függetlenségi Front táborához csatlakozott Bihar és Szabolcs népe.

A Tiszántúl demokratikus egysége kovácsozódik. Csalódásokkal tejes, vérrel áztatott út vezetett ideig. Emlékezzünk csak, épp ezen a vidéken volt talán legerősebb a kaszákereztes mozgalom, a fasizmus legsötétebb terrorbandája. „A néma forradalom”, Kovács Imre kiáltó könyve annak idején felmutatta a szektákba, kaszákerezst alá bűvő Tiszántúl elcselt parasztságát. A történelem felperzselt az Alföld erdeit, sivár, fátlan pusztasággá tette. A magyar történelem gyilkos erői felperzselték a demokrácia erdejét is, lassú, alattomos tűzön égették évszázadokon át. Időnként fel-fellobbant az elnyomás szikrázó, dühös lángja, 1514-ben, 1849-ben, 1920-ban égig vágott a reakció tomboló tüze. Es szektás, kaszákereztes pusztasággá változott az Alföld.

Annyi ámitáson, pusztuláson át a Magyar Kommunista Párt hívására végre széles, testvéri összefogásban egyesülnek a demokratikus, népi erők, hogy követeljék, kiharcolják s aztán körömszakadtig védjék jogaikat, hogy végre eltiporják a reakciót s annak utolsó, pusztító nagy tüzét, a fasizmust.

A Magyar Nemzeti Függetlenségi Front feladata lehántani minden magyar dolgozó szeméről a hályogot, hogy megjárja a történelem nagy fordulóját. Politikusi nép voltunk, népünk harcba indult annyiszor a nemes emberi eszmékért, harcolt a feudalizmus és az imperialista kapitalizmus elnyomása ellen. A magyar tömegeknek, nemcsak Werbőczy nemzetének, munkásnak, parasztnak és értelmiséginek, ifjúnak és öregnek, férfinek és nőnek, az egész magyar népnek politizálnia kell, hogy végre az egész nép jelentse a magyar nemzetet.

A Nemzeti Bizottságoknak meg kell mozdítani az országot, bele kell kiáltás a tunya lelkekbe, hogy mindenért saját maguknak kell küzdeniök. A magas órabér és a helyes birtokelosztás, a népi tanítás és az egészséges lakás, minden a szervezethez, a politika kérdése. Ha tudatos koponyákkal, sűrű tömegekben felsor-

POZSONY FELÉ TÖR A SZOVJET HADERŐ

Budapest belterülete ellen irányul a vörösek tüze

Moszkva, december 14. Malinovszki hadserege tovább folytatja előnyomulását mindkét főarcvonalon Budapesttől északra és északnyugatra, valamint Miskolctól északnyugatra. A szovjet csapatok Budapest térségében súlyos harcokat vívnak az elkeseredett ellenállást tanúsító német és magyar csapatokkal. Ezen a szakaszon előnyomulásuk során elfoglalták

Isaszeget és nyolc más helységet,

továbbá három vasútállomást, Nagy-Budapest körzetében. A vörös hadsereg tüzérsége tüzét most már Budapest belterülete ellen irányítja és a fővárost Stormovig-repülőgépek állandó támadásai érik.

Nyugati hadszíntér

London, december 14. Eisenhower tábornok főhadiszállása jelenti, hogy a középső rajnai arcvonalon megindított új támadások során Lannersdorftól keletre súlyos harcok alakultak ki. — Ugyancsak súlyos harcok folynak a Róhr partján, 20 kilométeres arcvonalon Düren körzetében. Az amerikai csapatok elfoglalták Derichtweille és Mariaweller községeket.

A Saar-arcvonalon a 3. amerikai hadsereg újabb sikert ért el.

Meglepetésszerű támadással elfoglalták a Bliess folyó egy hidját és újabb ponton benyomultak német területre.

Észak-Elzászban a 7. amerikai hadsereg kihasználva az előző nap folyamán elért áttörést, a Rajna felé nyomult előre és elfoglalta Selz városát.

A szövetséges légihaderő újabb

rakoznak a dolgozók és harcolnak jogaikért, akkor nincs hatalom, mely útjukat gátolhatná.

Ezt a harcot vezetni és győztesen megvívni ez a feladata a

A Miskolctól északnyugatra húzódó fronton a 2. ukrainai hadsereg jobbszárnya elfoglalta

Szécsényt és tíz más helységet, valamint három vasútállomást.

A szabad német rádióadó közlése szerint az előnyomuló szovjet csapatok most már 15 km-re allanak a Garamtól és 120 kilométerre Pozsonyotól.

Moszkva, december 14. A Vörös Csillag a magyarországi harcokkal foglalkozva rámutat arra, hogy a vörös hadsereg hadműveletei most már nemcsak egész Magyarországot elfoglalását célozzák, hanem Ausztria és Csehszlovákia fő ipari területeit veszélyeztetik.

súlyos támadást intézett a rajnavideki közlekedési vonalak ellen és ennek során súlyos támadás érte Essent és Osnabrücköt. Az előző napi súlyos légitámadásokról a felelősök azt jelentik, hogy

a ruhrvidéki vasúti közlekedés teljesen megbénult.

A pályáépítmények és pályaudvarok sok helyen elpusztultak.

A németek felperzselték saját földjüket is

A nyugati hadszíntér szövetséges főparancsnoksága Németország katonai kormányzásával kapcsolatban ma intézte a 11. rádióközleményt a német néphez. Ebben a közleményben lefekteti, hogy minden németnek kötelessége segítséget nyújtani a szövetséges országokból elrabolt mű-

Nemzeti Bizottságnak. Ebbe a harcba indul Bihar és Szabolcs népe is, hogy lerázza magáról a szekták, kaszák, nyilas mozgalmak elnyomó keresztjét. B. L.

emlékek, tudományos felszerelések és történelmi nevezetességű tárgyak visszaszolgáltatásában jogos tulajdonosaiknak. E tárgyak elrejtőit, s az ezekkel való kereskedést szigorúan fogják büntetni. Közli továbbá a közlemény, hogy a németeknek nem szabad részt venni a náci által tervezett „felperzselt föld politikájának” végrehajtásában — mondja a közlemény. A felperzselt föld politikája a visszavonulással kapcsolatos.

A szövetségesek hidfőket létesítettek a Lamone partján

A mai szövetséges hadijelentés közli, hogy a 8. hadsereg kanadai kötelékei

jelentősen kiterjesztették a Lamone folyó partján létesített hidfőállásokat. Néhány nagyerejű német ellentámadást visszavertek.

Heves harcok Jugoszláviában

Titó marsall mai hadijelentése közli, a Belgrád—Zágráb-vonalon fekvő Vinkovici közlekedési göcspot előtt heves harcok folynak. A város 150 kilométerre fekszik északnyugatra Belgrádtól.

Távolkelet

Washington, dec. 14. Amerikai Super légiereők újabb súlyos légitámadást intéztek a Japan anyaország ellen. A támadás főcélpontja Nagoja volt, mely Japán harmadik legnagyobb városa és a Hondo főszigetén fekszik. Itt van Japán legnagyobb repülőgépgyára.

Amerikai tengeri és légi egységek egy újabb japán hajókaravánt pusztítottak el a Fülöp-szigetek körül.

Elsüllyedt 3 romboló és 4 csapat szállító hajó, súlyosan megromlódott 2 romboló és 1 csapat szállító hajó.

Külpolitikai hírek

Washington, dec. 14. Roosevelt elnök bejelentette, hogy Steinhart volt ankarai nagykövete a londoni csehszlovák kormány mellé nevezte ki. Haye madridi követ helyett Norman Armour lett a madridi amerikai nagykövet.

London, december 14. Plaszi-rasz tábornok, az 1922-i forradalmi kormány feje Athénbe érkezett és máris megkezdte tárgyalásait Papandreu miniszterelnökkel.

A szovjet francia szövetségi szerződés jelentősége

A szövetséges és semleges sajtó kimerítően foglalkozik a Sztálin és De Gaulle legutóbbi moszkvai tárgyalásai során létrejött szövetségi és kölcsönös segélynyújtási egyezményrel. Az összes sajtóhangok megállapítják, hogy a szerződés új láncszem a demokratikus nemzetek együttműködésében, melynek előmozdítása az egész szabad világ érdeke. Az angol lapok is üdvözlölik az egyezményt és megállapítják, hogy ez megerősíti és kiegészíti a Szovjet-Unió és Anglia, valamint Anglia és Franciaország között korábban létrejött egyezményeket.

A szövetség világpolitikai jelentősége abban áll, hogy Franciaország az 1940. évi mélypont után határozott léptekkel halad nagyhatalmi pozíciójának visszahódítása felé. Először az újjászervezett francia hadsereg, a híres Delattre de Tassigny tábornok parancsnoksága alatt mutatta meg erejét a földközi-tengeri, majd az elzászi harcok során; fényes győzelmeivel az egész világ elismerését vívta ki. Most a francia külpolitika csillogtatja meg évszázados diplomáciai művészetét.

Az új szerződéssel most már teljesen bezárult az Európa vezetésére hivatott három vezető hatalom, a Szovjetunió, Nagy-Britannia és Franciaország szövetségi köre. E szövetség jelentősége csak a század elején fennállott entente cordiale-éhoz hasonlítható. A döntő különbség mégis az, hogy a szerződő felek ezúttal nem imperialisztikus célokból léptek szövetségre, hanem a közös győzelem elérése után egész Európa békéjét kívánják biztosítani együttműködésükkel. V. I.

Fellegyverzik a debreceni rendőrséget

Ugy értesültünk, hogy a katonai parancsnokság a debreceni rendőrséget rövidesen fegyverrel látja el. Örömmel fogadjuk ezt az igen fontos és nagyon szükséges intézkedést, melynek hiányát a közbiztonság már nagyon megsínylette.

Az utóbbi időket sajnálatosan elharapódzott lopások, betörések eseteiben a rendőrség teljes eréllyel léphet fel és nem fordulhat majd elő — mint a muliban és igen sokszor — hogy a bűnözők megtorlás nélkül siklanak ki az igazságszolgáltatás alól.

Szakácsot,

vagy szakácsnőket, kiszolgálókat és kizárókat felvesz

BUFFE-ETTEREM

Kossuth-utca 17. szám, volt Tóth-cukrászda.

Minden maradt a régiben?

„A maradandóság városában” — így nevezte Ady Endre Debrecent, — úgy látszik minden maradt a régiben! Még mindig igen tekintélyes ezknak a száma, akik nem akarják az új világot tudomásul venni. Azt az új világot, amely most van épülőben és amely az élthez mindenkinek egyformán való jogát biztosítja.

Míg a demokratikus pártok a legnagyobb nehézségekkel küzdve, minden erejükkel a szabad és demokratikus új Magyarországot építik, minden embernek éreznie kell a nagy változást, amely máris bekövetkezett! Mindenkinél éreznie kell, hogy a kisembereknek éppen úgy joga van az élthez, mint a napos oldalon sütőfényűeknek, hogy munkásnyuzás korszaka megszűnt.

De ha Debrecenben körülnézünk, csodálkozással látjuk, hogy nem ez történik! Lépten-nyomon oly esetekkel találkozunk, melyek a kis emberrel nem törődő feudális-fasiszta kormányok uralma idején történtek!

Tudunk havi 110 pengős kereskedősejdi „fizetésről”! Hallunk heti (5-4) pengős munkásfizetésről! Tudunk olyan iparosokról, akik konjunktúrális ipart üznek és napi 2-3000 pengős forgalmukból nyolc tagból álló személyzetüknek összesen: 110 pengőt adnak naponta, úgyhogy egy alkalmazott heti 60-80 pengőből kénytelen megélni, amíg munkáltatója heti több ezer pengőt keres. Hozzáfűzzük, hogy ebben a szakmában az alkalmazottaknak még vasárnap pihenőjük sincs, mert a munkáltató a törvényesen előírt szünnapot sem adja meg! Megállapítható, hogy a fenti esetek oka a munkáltató kiméletlenségén kívül az alkalmazottak szervezetlenségében, tehetetlenségében rejlik, akik még ma sem jöttek rá a szervezkedés, a harcok megszervezésének szükségességére.

Tudunk egy állami üzemből, ahol elmenekült fasiszta osztályvezetők helyében olyanok kerültek, akik nyilas érzelmeikről voltak ismertek és beosztott munkásaikkal még a köszönését sem fogadják! Halljuk, hogy ezek az urak még basáskodnak munkásaikkal még ma is, mintha a nyilas uralom fénykorában képzelnék magukat!

Halljuk a panaszoikat, hogy egyes hivatalok tisztviselői még ma is kényurak módjára érintkeznek a közönséggel, mintha a közönség lenne értük és nem ők a közönségért!

Nem célunk a felsorolt hibák megemlékezésével az ellentéteket kiélezni! Ezt azok az urak követik el, akik viszik azzal, hogy az újjászülető népi Magyarországnak egyelőre nincs törvényes kormánya, amely új demokratikus törvények

utján biztosítja mindenki jogát az emberi élthez! De addig is míg ez az idő eléri, Debrecen város illetékes tényezői az összes rendelkezésükre álló eszközzel tegyék lehetetlenné az említett és

Tűz pusztított a Világítási Vállalat telepén

Szerdán délután negyed 6 órakor tűz keletkezett a villanygyári gépház I. emeleti raktárhelyiségének tetőzetén. A tűz gyorsan elharapódzott, úgyhogy rövid időn belül az egész tetőzet lángokban állott. Az oltást a vörös hadsereg irányította, katonái tevékenyen, önfeláldozóan vettek részt a munkában. Rajtuk és a helyi tűzoltókon, munkásokon kívül az oltásban még résztvettek a város és a Máv. tűzoltói. A tüzet egy negyed 11-re eloltották. A helyszínen megjelent dr. Vásáry István polgármester és dr. Szilágyi József rendőrfőkapitány.

A kiszállott rögtönzött bizottság megállapította, hogy a tűz ke-

hasznoló fasiszta, munkásnyuzó üzemeiket és ügyeljenek arra, hogy mindenki érezze azt a felfrissült levegőt, amely a demokratikus új Magyarországon be kell, hogy töltsön falut és várost egyaránt,

R. Pál.

Milyen szellemben tisztogat a pénzügyigazgatóság?

Súlyos örökséget vett át a háború romhalmazai között újraéledő magyar demokrácia. Bárhol kezdi el építőmunkáját, gazba és piszokba lép. Az elmúlt rendszer az élet minden vonalán rothadt alapokat hagyott hátra és lehetetlen, hogy a fiatal magyar demokrácia ezekre az alapokra építsen. Nem lesz egészséges és erős, vihartálló az az épület, amelynek alapjai futóhomokon nyugosznak. Meg kell szilárdítanunk az alapokat, csak akkor építhetünk vihartálló épületet.

Bárhova tekintünk, mindenütt visszaélésekre találunk,

Lapunk multkori számában megvilágításképpen rövid listát közöltünk a nagyadóhátralékosokról. Szigorú vizsgálat alá vonva ezeket a neveket, láthatjuk, hogy főleg a mult rezsim kegyeltjei részesültek olyan kedvezményben, hogy adójukat nem kellett pontosan befizetni. Vajjon kit terhel itt a felelősség? Nem felelősek-e a pénzügyi hatóságoknak azok a vezető tisztviselői, akik megtűrték, nem vétkes mulasztás-e a részükről az, hogy itt ilyen súlyos — enyhén szólva — hanyagságok történhettek? Mint kiskirály, uralkodott mindegyikük a saját portáján és azt képzelte magáról, hogy életnek és halálnak ura. Köztisztviselőnek lenni nem azt jelenti, hogy szívességet tesz, ha valakivel szóba áll, hanem azt, hogy a köznek szolgálja.

A Magyar Nemzeti Függetlenségi Front programja szerint „a közigazgatási szerveket, a bíróságot, a honvédséget, a karhatalmat meg kell tisztítani a nyilas hazaárulók és egyéb népellenes elemektől”. Joggal feltehetjük a kérdést, azok, akik a fenti visszaélésekért felelősek, nem népellenes elemek? Meg vagyunk győződve arról, hogy a pénzügyigazgatóság nagyrésztében fasiszta mentalitású elemekből áll. Ezek az elemek még ma is itt vannak és azt hiszik, hogy folytathatják eddigi tetteiket. Megbolygattuk ezzel a listával a kérdést, de az urak még mindig nem veszik tudomásul, hogy a helyzet megváltozott. Ahelyett, hogy felelősségüket alapján az

letkezésének oka az, hogy a raktárépület tetőzetére az ideiglenesen alkalmazott építőmunkások felvittek és téglákra felállítottak egy lemezből készült edényt, melynek melegítésére tüzet raktak. Az edényt vaslemezre állították ugyan, de ez a lemez átégett s rajta keresztül a tetőzet is meggyulladt.

Négy sugárcsővel oltották a tüzet s a fáradhatatlan munkának köszönhető, hogy a Világítási Vállalat tegnap már áramot szolgáltatathatott.

A kár súlyos ugyan, de a javító munkálatok azonnali megindításának következményeként rövid időn belül helyrehozzák.

eddti hibákat kiküszöbölték volna és hozzáálltak volna a problémák megoldásához, tisztogatási akcióba kezdtek. Még mindig él bennük az a mentalitás, hogy az ő birodalmuk tabu a közsámára.

Az történet ugyanis, hogy a rendőrség felszólította a pénzügyigazgatóságot, hogy jelölje ki azokat az urakat, akik jelenleg feleslegesek, hogy azokat közmunkára felhasználhassák. Mi sem jött jobban ezeknek az uraknak, mint ez az alkalom, hogy több, a néppel egytérző baloldali elemeket rögtön átadják a rendőrségnek, mert rövidlátásukban azt hitték, hogy így magukba maradván, megint csak urak lesznek a saját portájukon.

Meddig tűrhetik ezt a dolgozókat, meddig tűrhetik ezt a Nemzeti Bizottság? Elérkezett az ideje annak, hogy haladéktalanul meginduljon a közhivatalokban az igazoló eljárás. Nem engedhetjük meg, hogy továbbra is egy kis klikk üljön a magyar tömegek nyakán és szimplyozza annak vérét. Nem engedhetjük meg, hogy egyes közhivatalok államot képezzenek az államban. A néptömegek nem értik azt meg, hogy miért kellett nekik a végrehajtási eljárások sorozatát túrni kis jelentéktelen adóhátralékaik miatt, amikor nagy adózók komoly százezrekkel maradtak az államkincstárnak adóssai. Az új magyar demokráciának meg kell mutatnia, hogy hatóságai kellő eréllyel lépnek fel mindenkiel szemben és meg kell mutatnia, hogy kiméletlenül hozzááll a demokrácia ellenségeinek felszámolásához. Helyesen mondja azt Révai József a „Délmagyarország”-ban, hogy „a néptömegek nem lekedhetnek azért a demokráciáért, mely saját halálos ellenségei iránt türelmes és engedékeny.”

Üvegesgitt

kapató

Szabó Zsigmond

műszaki kereskedő

Ferenc József-ut 10. szám.

Hozzá

Az új állam rövid adatai között az egy viszony re vonatkozóban pontjában méltó ny

Révész Im lenül hely tása, hogy nak más is tény, ho alatt szoro tek a mag történelmi az a hiba, ezek az t

terelték e vető jelleg az Isten o hirdetését

politikai z dig, ami (nem ná

gök) kat vagy meg

circusz ar elé, mind

korabeli p tán volt a nyere”, b

nagyhatal fő. desurna ságait, az haz volt, tésén és

lékszempe minhelyt a

lás, vagy variás leu éiete a

napjaink E

gy ne trón és

rokonságt kereszt mindinká

az evang Ne kutas téneiem

egy szem néhány saira. Az

gilag az ket, de l több köv szemben, reverend szervezet

osztály-k Lelkés venték

lését, de előadási nagyobb teletére a templ borús

másik propagat Az „O

vagyunk sonló s a gyanu iratok h féle di testvér”

Vágó-lé

fel

feh

Egyház és állam

Hozzászólás dr. Révész Imre ref. püspök nyilatkozatahoz

Az új demokratikus magyar állam rövidesen megoldandó feladatai között szerepel többek között az egyház és az állam közötti viszony rendezése is. Ebben a vonatkozásban érdekes és több pontjában feltétlen figyelemre méltó nyilatkozatot tett dr. Révész Imre ref. püspök. Okvetlenül helytálló az a megállapítása, hogy egyháznak és államnak más az alapvető jellege. Az is tény, hogy az elmúlt századok alatt szoros kapcsolatok létesültek a magyar állam és a nagy történelmi egyházak között. Csak az a hiba, hogy sok esetben épp ezek az évszázados kapcsolatok terelték el az egyházakat alapvető jellegük kihangsúlyozásától, az Isten országa és az Isten igéje hirdetésétől és indították meg politikai, világi és gazdaságpolitikai zsákutcák felé. Mindaddig, amíg az öskeresztyének (nem náci fogalmazásban értenők) katakombákban rejtőztek, vagy megbékélt lélekkel léptek a cirksusz arénájában az oroszának elé, mindaddig, míg a reformáció korabeli prédikátor, akinek „háttán volt a háza és keblén a kenyere”, bátran szemébe vágta a nagy hatalmi pallósjoggal bíró főúrnak bűneit és loyatékosságait, az egyház, valóban egyház volt, mert Isten igéje hirdetésén és élésén kívül egyéb melleszemponyjai nem voltak. De minélly az egyházakból államvalás, vagy ahamilag támogatói váltás lett, megindult az egyházak élete a válság felé, amely épp napjainkban érte el tetőpontját.

Egy neves közírónk szerint a trón és az oltár mindig gyanús rokonságban voltak. A kard és a kereszt barokk összeházasítása mindinkább meghamisítása lett az evangéliumi kereszténységnek. Ne kutassuk most a régmúlt történelmi lapjait, csupán vessünk egy szempillantást az elmúlt egy-néhány esztendő megnyilatkozásaira. Az állam támogatta anyagilag az egyházakat és lelkészeket, de hovatovább mind több és több követeléssel lépett fel velük szemben. Valósággal palástos és reverendás lelki csendőrséget szervezett belőlük az uralkodó-osztály-klikk védelmére.

Lelkészekkel végeztette a leventék „szellemi és lelki” nevelését, de a rendszer által előírt előadási anyag szerint. A nép legnagyobb ellenségei és kintói tiszteletére „csendőrnapot” tartottak a templomokban. Az elmúlt háborús években sajnós, egyik-másik lelkészi iroda valóságos propagandahivatalnak illett be. Az „Országépítés”-t, „Egyedül vagyunk” és más, ezekhez hasonló szennyiratokat osztogattak a gyanútlan híveknek, vallásos iratok helyett. Az Antal István-féle díszes „nemzeti összekötő testvér” szerepének vállalásával

is nem egy egyházi férfi, nem csekély mértékben keltett bizalmatlanságot sok derék keresztény hívőben az egyház tevékenységével szemben. S hogy ne is említjük, a kegyelmes és méltóságos főgondnokok egyházi szereplését, amelynek indítéka nagyon csekély kivételtől eltekintve, százszázalékos politikum volt. Lapozzuk csak fel a régi újságokat és keressük meg bennük a tiszántúli egyházkerület volt főgondnokának, Báró Vay László úrnak az egyházkerület gyűlésein mondott főmedvényeit: a reakciósfasiszta közkhelyeken kívül nem találunk bennük egyebet.

Csak ez a néhány kiragadott példa nyilvánvalóan meggyőző bennünket arról a fonák helyzetéről, amelybe az egyházak az uralkodó osztályklikk kiszolgálása által kerültek. Ebből a válságos helyzetből csak úgy szabadulhatnak meg a keresztény egyházak, ha minden világi érdekkapcsolattól elszakadva, szabadon hirdetik és élék az evangéliumot. S ebben a tekintetben az új demokratikus magyar állam sem fog akadályt gördíteni az egyházak ilyirányú törekvésének, mert nem fogja kívánni, hogy az egyházak öt bármilyen formában is kiszolgálják. A „szabadegyház szabad államban van” nem is olyan újkeletű, ideális megoldási lehetősége a legégségesebben és legkedvezőbbben oldaná meg az egyház mai válságos helyzetét. S épp e vonatkozásban nagyon helytálló a püspök nyilatkozata, miszerint minél kevesebb az intézményes kapcsolat az egyház és az állam között, annál kevesebb a surlódási felület.

De ehhez az egészséges viszony kialakításához az is elengedhetetlen feltétel, hogy az egyházak és vezetőik semmiképpen és semmi formában ne exponálják magukat az elmúlt rendszer fasiszta és fél-fasiszta bűnösei érdekében, sőt a kialakulandó új evangéliumi egyház önként rekessze ki tagjai és lelkészei soraiból azokat a karrieristákat, akik a fasiszta terror idején a palástot és szószéket használták fel náci propaganda-tevékenységre.

A felekezeti iskolázás kérdésében is elég súlyos probléma elé kerülünk. Sajnos, e téren az volt a helyzet, ez különösen vonatkozik a sokszáz falusi népiskolára, hogy itt a tanerők fizetésének nagy százalékát az állam folyósította és ezzel szemben ott is megkövetelte a maga szempontjainak érvényesítését. Ezért alig különbözött a felekezeti iskola a fasiszta vagy fél-fasiszta állami iskolai rendszertől. Felekezeti erőink nagyrésze szintén éppúgy át volt itatva a náci mételeytől, mint az állami. S az is nagyon kérdéses, hogy a szabad egyház anyagilag képes lesz-e fenntartani annyi iskolát s érdemes-e túlzott erőfeszítéseket tenni ezirányban, amikor

az eddigi felekezeti iskolák hitvalló jellege is igen kétséges volt. Az természetes, hogy az egyházaknak nevelő jellege egészségesen és hathatósan érvényesülhet mindazoknál a gyermekeknel a hitoktatásban, akik maguk és szülei vállalják a püspök által is hangsúlyozott önkéntes egyháztagságot.

Reméljük tehát, hogy az egyház és az állam kényszerházasságának megszűntével mindkét fél teljes odaadással végezheti munkáját sajátos területén és így elősegítheti a szebb, boldogabb és egészségesebb demokratikus magyar jövő mielőbbi kialakulását.

Egy református lelkész.

Szeged köszönti Debrecent!

Megalakult a szegedi demokratikus Nemzeti Bizottság, mint a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front ottani szerve. A szegedi Nemzeti Bizottság elnöke ez alkalommal az alábbi levélben üdvözölte dr. Juhász Nagy Sándort, a debreceni Nemzeti Bizottság elnökét:

„Dr. Juhász Nagy Sándor úrnak, a debreceni Nemzeti Bizottság elnökének, Debrecen.

Igaz nagyrabecsüléssel és testvéri szeretettel köszöntöm, mint a debreceni Nemzeti Bizottság tiszteletreméltó elnökét.

Szeged egész demokratikus polgársága örömmel és bizalommal fogadja Debrecen sokat szenvedett népének testvérét jobbját és tudatában van annak, hogy a két ősi magyar város önzellen és áldozatkész összefogása ma az egész felszabadult magyarság szebb jövőjének biztos záloga.

Csatoltan megküldöm a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front szegedi napilapjának, a Délmagyarországnak azon két számát, amely ismerteti alakuló nagygyűlésünk lefolyását és a Magyar Kommunista Párt javaslata alapján azon elfogadott végleges programunkat.

Meg vagyok győződve róla,

hazánk részünkről bűnös háború egyetlen tanulságaként a maradék magyarság minden elválasztó szempont tudatos félreállításával mindenkorra összefog, a ránk váró gyötrelmes sors is jobbra fordul és szörnyű szenvedéseink is végül javunkra szolgálnak.

Szeged demokratikus népe ehhez a reményteljes magyar együttműködéshez minden erejét fenntartás nélkül kívánja szolgálatba állítani.

Városunk nevét 25 éven át meggyalázták, hogy azzal a szellemmel hozták összefüggésbe, mely végül a nemzetet romlásba döntötte. Ezt a hazug és áruló szellemet idegenek hozták városunkba, melynek népe attól ösztönösen is mindig távoltartotta magát.

Szeged népe, melyet Kossuth Lajos a nemzet legválságosabb óráiban „nemzetem büszkesége”-nek nevezett, a függetlenségi szent hagyományok nyomán kíván együttműködni a demokratikus Magyarország újjáépítésében és felelőtlenségében.

Fogadja igen tisztelt Elnök Úr mély tiszteletem nyilvánítását és vagyok a legszívélyesebb üdvözléssel: dr. Balogh István sk. plébános, a szegedi Nemzeti Bizottság elnöke.”

Servezkednek a helyiérdekű vasutak munkásai is

Vasárnap délelőtt népes gyűlést tartottak a Debreceni Helyiérdekű Vasút s a Debrecen—nyírbátori Vasút alkalmazottai, amelyen megvitatották gazdasági helyzetüket és kijelölték a jövőbeni magatartásuk útját. Az egybelívők nevében Figula János ismertette azokat a körülményeket, amelyek arra kényszerítik a vasúti vállalat alkalmazottait, hogy szervezetten vegyék fel a küzdelmet helyzetük megjavítása érdekében. A szakszervezeti bizottság nevében Szabó K. üdvözölte a gyűlés résztvevőit. Vázolta a vasúti alkalmazottak helyzetét az elmúlt 25 évben, amikor csak szép ígéretet kaptak és semmi mást. Nagy N. ugyancsak a szakszervezeti bizottság nevében szólalt fel. Megemlékezett a vörös hadsereg győzelmes előnyomulásáról, mely lehetővé tette, hogy a magyar dolgozók felszabaduljanak a fasiszta nyilas uralom alól, amely szolgágot és nyomort eredményezett. A gyűlés résztvevői nagy lelkesedéssel tüntettek a vörös hadsereg

és a demokratikus Magyarország mellett. A gyűlés a vezetőség és üzemi bizottság megválasztása után nagy lelkesedés közepette ért véget.

Veszek

használt bútorokat, zongorát, biliárdasztalt bármilyen hibával. — Péterfia-u. 52.

HALÁLOZÁSOK. Simó István tímármester 60 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 1 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: Teleki-u. 60. Dankó temetkezés.

Hevesi Erzsébet 34 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 2 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: Hétfőző-u. 47/b. Dankó temetkezés.

Szathmáry József könyvtőse 56 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután fél 2 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: Dombóvár-u. 18. Dankó temetkezés.

Dr. Brüll féle műkereskedés

Piac-utca 75 megvitt

Bútorok, csillárok, fali karkok, nemes porcellánok gyári áron.

A T. közönség pártfogását kéri

Brüll Zoltán

Vágó-féle tökéletes szabással készít
fehérneműt
a Tiszántúli
fehérneműüzem
Vár-utca 2, lételelet.

„Kis Bika” étterem megnyílt

Arany Bika vezetése alatt

Arany János-u. 2, volt Hungária kávéház helyiségében

Kiszolgálás reggel 7-től este 7-ig. Fojgári árak.

Mikor nyílik meg a színház?

Amióta kezd újra sarjadni az élet, naponta hallani ezt a kérdést ettől is, attól is. Ez a széleskörű érdeklődés arra vall, hogy Debrecen város közönségében nem ingott meg a színház kulturális hivatásába vetett hit. Az utóbbi években bizony messze eltávolodott ettől az eszménytől a magyar színjátszás. Nem is csoda, hiszen a színjáték mindig a társadalom függvénye volt, s a közelmúltban szemünk előtt fölbomlott társadalomtól nem is igen vártunk többet, mint amennyit kaptunk. Ma már tisztán látható a társadalmi megújulás iránya, próbáljuk meg néhány szóba ös. e. foglalni, hogy ezzel párhuzamosan mit várunk az új színháztól.

Elsősorban azt — Shakespeare szavával —, hogy tükröt tartson elénk, tükröt, amelyből saját arcunkat, problémáinkat vizsgálhatjuk, irodalmi értékű, örök érvényű drámát és vigjátékot. Kifogyhatatlan tárháza áll előttünk a világirodalom remekműveinek, amelyeket nem lehet csak itt, ma irak volna. Most végre elő lehet adni az igazi Bánkbánt, nem huzva meg Tiborc szavait, most, hogy a „merániak” végre elhagytak. Hamlet nagy kérdése talán soha sem volt aktuálisabb, mint ma, amikor annyi tönkrement, fáradt ember figgeszti szemét a tartományra, ahonnet nem tért meg utazó. Szemünk előtt csomogoltak, menekültek a becsapott családok: csupa Pathelin mester és képmutató Tartuffe. Nem lehet elégszer felujtani ezeket a remekműveket, ma igazabban, mélyebben látjuk őket, mint tegnap.

Várjuk a közelmúlt szinte klasszikusnak számító remekműveit, amelyeket eddig a társadalmi vagy nemzeti elvakultság elfüggönyözött előlünk. Gördüljön fel a függöny és lássuk Romain Rolland „Julius 14-ét”, a nagy irancia forradalom kitorérének hatalmas drámáját; Shaw csodálatos Hitler—Mussolini paródiáját; Graudoux-tól a „Nem lesz trójai háború”. Eddig gondosan ügyeltek arra, hogy ne láthassuk ezeket, mert állítólag izgattak a forradalom mellett, fasizmus, háboru ellen. Kezdünk kinőni a gyermekcipőkből, szeretnénk már egy kis izgatást látni.

Nem hiányzanak ebből a sorból a magyar szerzők sem, bár legnagyobb részben íróasztaluk mélyén, kézirat-formában bujkálnak, mint Illyés Gyula falu-dramája, vagy rövid, megtépzott élete után multak ki, mint Darvas József Szakadéka, vagy könyvalakban ismertessek csak, mint Sárközi György Dózsája, vagy külföldi sikereiről tudunk csak, mint Hay Gyula darabjairól. Kezdeni ilyenfajta darabokkal kellene az évadot, s rövílesen előbujnák rejtekeiből a többi is. Természetesen új közönségre, helyesebben közösségre van szükség, de erről talán más alkalommal szólnunk.

Benedek András.

Földmunkások!

Felhívjuk a város területén lakó összes földmunkásokat, hogy f. hó 17-én vasárnap d. e. 9 órakor fontos megbeszélés végett, Arany János-u. 2 szám alatti I. em. helyiségünkben jelenjenek meg. Kállai S. cs. e'n.

Hírdetmény. Értessük a t. utazóközönséget, hogy a Csapó-utca—Köztemetői vonalon a villamoskocsik 1944. december 14-től kezdve a Köztemető—Késsa-út feleli kapujáig közlekednek. Debrecen, 1944. december 14. Az üzletvezetésénél.

Szegeden példamutóan oldották meg a betakarítatlan termés problémáját

Emlékezhetnek még olvasóink dr. Vásáry István polgármesternek a Debrecenben és környékén betakarítatlanul álló termés ügyében lapunkban tett nyilatkozatára. A polgármester említett nyilatkozatában kifejtette, hogy a mezőgazdasági munkásokat kötelezni óhajtja a benemtakarított termés feldolgozására s ebből a célból annak a véleményének adott kifejezést, hogy a munkások nem hagyhatják el munkahelyüket.

A betakarítatlan termés nemcsak Debrecen, hanem az egész felszabadított ország égető problémája. Mint értesültünk, Szegeden dr. Valentin Ágoston polgármester ezzel kapcsolatban példamutóan intézkedést adott ki. A rendelet szerint a szegedi polgármester az elhagyott és faszista bir-

tokok termését a földmunkások szabad belátására és gondjaira bízta, akik máris hozzáálltak a betakarítatlan termés feldolgozásához.

Az a szomorú igazság, hogy Debrecenben és környékén nagyrészt még mindig asztalban áll a termés, valamint a szociális érzékről oly beszédes bizonyosságot tett szegedi rendelet elgondolkozathatja városunk vezetését is. Szeged szocialista polgármesterének eszébe sem jutott jobbagyízú rendelkezés közzététele. Példát mutatott arra, hogy mind ebben a kérdésben, mind pedig az élet minden vonalán az új világ szellemének kell érvényesülnie. Azé a világé, mely semmiféle formában nem tűri meg a levitézlett munkástíró rendszer erőszakos módszereit.

Apróhirdetések

Szakszolgálatok a szakszervezetek közvetítésénél, Arany János utca-2.

LEVELEZÉS

Kérem azt a Pirokska nevű leányt, aki a csárdában nálam volt, hogy jöjjön el Nagyerdő 7. sz. alá.

MUNKA

Hölgynyel kisasszonyt felveszünk. Király, Bocskay-tér 12.

Munkásegédek, esetleg kocsikkal azonnal felveszünk Vörös-malom, Hajdúszoboszló.

Magyarok adását megkezdem. Ilonka néni.

Férfiszabóságom Sas-utca 2. szám alatt folytatom, minden szabómunkát vállalom. Sárközi.

Asztalossegédek, jó munkást azonnalra felveszek. Luszitig, Eötvös-utca 87.

LAKÁS

3 szoba, konyha, mellékhelyiség 334 négyzetméterrel gyümölcsös kerttel Homokkerthben eladó. Érdeklődni Teleki-u. 27. Bajáki Józsefnél. (H. 19.)

Kertes villában renovalásért lakást adok. Cím a kiadóban.

Keresek egy- vagy kétszobás lakást, esetleg a teljes berendezést átvesszem. Kuruc-u. 63. (H. 8.)

Egy szoba kiadó bútorral vagy anélkül. Nemes-utca 4. sz. Széchenyikert.

EGYÉB

Veszek és eladok használt bútorokat, ruhákat, varrógépet. Mezei Gyula, József kir. herceg-u. 50.

50—100 darab 3—7 hónapos malacot keresek megvétele. Széchenyi 85. (H. 36.)

Vágott és élő baromfi állandóan kapható s megrendelhető Pusztainál, Simonffy-utca 2—c. (Sz. 9.)

Lebomházott házakat, telkeket, építési anyagokat ügyfeleim részére veszek. Bulyovszky Borbála ingatlan- és kereskedelmi áruközvetítő irodája, Széchenyi-u. 41.

Mindenféle nyersbőrt veszek és kikészítek, — vadbőrt is. Timárság, Debrecen, Teleki-u. 30. (H. 3.)

Marta Anna női alkalapszolgálatot megnyitotta Simonffy-u. 2.

HADHAZY közjegyzői iroda működését megkezdte. Piac-u. 43. (Svejtits-bérház.) (H. 13.)

Lebomházott házat vagy telket megvételre keresek. Üzletes ház előnyben. Ügynököt díjazok. Cím a kiadóban.

Mindenféle szücsmunkát vállalom. Használt és új szücsmunkákat legmagasabb árban veszek. — Szabó Béla szücsmester, Piac 75.

Telöfedéseket palával, cseréppel, papírral, szuromokkal soron kívül végez Bulyovszky Dániel, Széchenyi-u. 41.

Ócska ruháért házhoz megyek és lakáson veszek. Fülöp Mihály, Arany János-u. 5.

Bizát, rozsot minden mennyiségben vásárol Takács terménykereskedő.

Intelligens házaspárt lakótársul keresek. Magoss György-tér 5.

Villanymotort keresek 220 voltúra, élelmet is adhatok bele. Kenyeres, Püspökladány. (H. 11.)

Különböző bútorok, vas-kályhák, jégkészítők eladó. Cukorért tüzelőanyagot adok. Magoss György-tér 28. Katona.

Antik és styl bútorok, csillárok, díszműtárgyak, festmények, gyermekkosci, gyermekágy és zsebnak való zománcozott kőedények ocsó árban beszereshetők az **Ingóság-közvetítőben**, (Püspök-palota).

Hengerolajra, gépolajra kér ajánlatot, esetleg cseretapon Vörös-malom, Hajdúszoboszló.

Ki volna hajlandó kibomházott, 64 éves magános asszonyt 22 hold földért értartani? Diószegi-út 22.

Lovakat, szekereket veszek. Bercsényi-u. 20.

Ócska téglát s mindenféle építkezési anyagokat veszek. Bercsényi-u. 20.

Iskolatáskát bőrből és gyerekhőcipőt cserélek cukor- vagy szalonnáért, vagy tojásért. Alföldi palota, II. lépcső, III. em. 3.

Tóth József keresi Szabó Erzsébet kisasszonyt, aki menekülés közben elköltözött valahová, volt lakása Honvéd-utca 58. szám.

Mindent veszek és eladok. Nyomató-u. 4.

Jókarban lévő írógépet veszek. Vörös-malom, Hajdúszoboszló.

Uj hencser, matrac, rekamie eladó. Javításokat vállalom. Kárpitos, Kandia-u. 15., keresztpület.

Turul és Anker Biztosítók működésüket Könyök-utca 12. alatt megkezdtek.

Keresem v. Tarr nagyváradi lakost, akivel 6-8-an együtt utaztam. Jelenleg Debrecenben. Jelige: „Töke biztosítva” a kiadóba.

Meglévő üzemenhez 40.000 P kölcsönt keresek haszonrészesséssel. Jelige: „Töke biztosítva” a kiadóba.

Kérem azt a megtalálót, aki a 11-én reggel Sámsonból indulva, a Harsányi-körmától a Kiscseréig egy zsákba kötött podgyaszt, benne egy drb. női 37. jobb láb és egy drb. férfi 42. ballábás félcipőt talált, hogy címemre juttassa el, megjutalmazom. Köszegi Ferenc, Debrecen, Hajó-u. 2.

József Attila emlékünnepe a Csokonai színházban

A Demokratikus Ifjak Szövetsége és az Ady Társaság e hó 17-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel rendezti nagyszabású irodalmi és zenei ünnepét József Attila emlékére. A tragikus sorsú költőt, akinek munkásságát Debrecen legkiválóbb előadói méltadják és tolmácsolják a vasárnapi ünnepségen, a város irodalomkedvelő közönsége már régen szívébe fogadta s egészen bizonyos, hogy az emlékünnepe iránt nagy érdeklődés fog megnyilvánulni. Az előadásra szóló jegyek 3, 2 és 1 P-ért kaphatók elővételben a „Néplap” könyvosztályában, Piac-utca 53., valamint a Csokonai-színház pénztáránál.

A bejelentési kötelezettség végső ideje december 20.

A főkapitány értesíti a város közönségét, hogy a bejelentési kötelezettség teljesítése december 20-án déli 12 óráig meghosszabbítást nyert. Ez időpontig mindeki tegyen eleget bejelentési kötelezettségének, mert későbbi időpontban bejelentést nem fogad el a bejelentő hivatal.

FILM

Az utolsó dal

Apollo mozgó

Az ényit — és sajnos oly hiába — támadott magyar ünnepgyártás jellemző terméke „Az utolsó dal”. A tema a hangját veszített enekes agyoncsé. el. komplexusa körül forog, de ez még nem lenne baj, ha az egész nem oldódna fel abban a s irupos sz numentalizmusban, mely a „Kispolgár-nézók”-re épített filmtöredék annyira jellem a gyári terméke volt. Jávort mint rozzant boyer, Saray meg az ifu Jávort utazó jampescegenben nem emeltek tuiságosan a rendezés miatt. *simi Erzsébet* regálábó onmgát játszotta, bár r.pacos mester-éltsegen o sem sz-nved hiányt. A film csak zenei és kárpotolja egy kissé azt az o csó e vezetet, mely a film ellátás nehezsége, — s reméljük nem a moz sok bugaljának — kell beudunk. Értjük az illekekeket, minden erovel mozdítsák e.o. hogy jo, tartalmas, neve o, a szó nemesebb értelmeben veit szóra.koztato filmek kerüljenek Debrecenre. (ag.)

Debrecen sz. kir. város adóhivatalától HIRDETMÉNY

Felhívja a városi adóhivatal a háztulajdonosokat illetve megbízottakat, — kiknek háza városunkat augusztus, szeptember és október hónapokban ért légitámadás, ágyúzás, légés következtében egészben vagy részben megsemmisült, avagy a rongálódás következtében lakhatatlanná vált —, hogy a megfelelő házadó és járulékaik törlése céljából erre vonatkozó írásbeli bejelentésüket f. hó 31-ig bezárólag a városi adóhivatalnál (iktató, I. e. 26. sz. szoba) saját érdekükben tegyék meg.

A bejelentésnek alábbi adatokat kell tartalmazni:

- a) a károsult háztulajdonos neve, lakása,
- b) a megrongált épület fekvése (utca, házszám),
- c) a lakhatatlanná vált lakások, illetve üzlethelyiségek felsorolása, a bérleti neve és lak., illetve üzlethérenék feltüntetésével.

Városi adóhivatal
Felhívó: SZÉCHENYI KADÓ ISTVÁN.
Felelős kiadó: Dr. Tariska István
Kiadja: a „Szabadság” nyomda- és kiadóvállalat Debrecen,
József királyi herceg-utca 16. szám.

Hó- és sárcipő-

javítást vállalom

az Orbán-téle gumijavító üzemen

Péntek József

Piac-u. 7. Munkádtvételei reggel 8—12-ig.